

Akademia Muzyczna im. S. Moniuszki w Gdańsku

Wydział Dyrygentury Chóralnej, Muzyki Kościelnej, Edukacji Artystycznej, Rytmiki i Jazzu

Rok akademicki 2021/22

SYLABUS PRZEDMIOTU

Wybrane zagadnienia historii muzyki

Kierunek (właściwe podkreślić):

Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej

Jazz i muzyka estradowa

Studia (właściwe podkreślić):

licencjackie, magisterskie

Imię i nazwisko prowadzącego: Paulina Olczak

Założenia, cele oraz charakterystyka przedmiotu:

Celem jest przedstawienie dziejów muzyki od średniowiecza do XXI wieku oraz zaprezentowanie wybranych zagadnień z zakresu historii muzyki poszczególnych epok. Na wykładach w porządku chronologicznym omawiane są przemiany jakim podlegała muzyka naszego kręgu kulturowego na przestrzeni ponad tysiąca lat, z uwzględnieniem jej związków z innymi dziedzinami takimi jak historia powszechna, sztuka (m.in. literatura, malarstwo, architektura) oraz życiem codziennym w danym okresie.

Celem wykładów jest ponadto zapoznanie studentów ze stylem i językiem muzycznym danego czasu, wyposażenie studentów w wiedzę na temat najważniejszych form i gatunków charakterystycznych dla danej epoki.

Studenci zapoznają się z podstawowymi pojęciami i terminami ogólnymi związanymi z historią muzyki oraz wybraną terminologią muzykologiczną dotyczącą różnych obszarów nauki o muzyce (m.in. historia muzyki, harmonia, instrumentoznawstwo).

Celem wykładów jest także nabycie przez studentów umiejętności umiejscowienia w czasie zjawisk muzycznych, przyporządkowania nazwisk kompozytorów oraz ważnych dla danej epoki dzieł.

Wykłady przygotowują studentów do zastosowania zdobytej wiedzy w praktyce w pracy pedagogicznej, badawczo naukowej, popularyzatorskiej. Przekazane informacje mają posłużyć jako podstawa teoretyczna niezbędna przy wykonywaniu utworów muzycznych pochodzących z różnych epok.

Dzieje muzyki obrazowane są przykładami muzycznymi zarówno najbardziej reprezentatywnymi, jak i mniej znanymi, zawierającymi typowe cechy języka muzycznego, stylu oraz elementy charakterystyczne danego gatunku, umożliwiające uchwycenie zjawisk muzycznych o których mowa na wykładzie.

Misją prowadzącego jest nie tylko zaciekawienie muzyką minionych epok ale także zainteresowanie przemianami jakim muzyka podlegała na przestrzeni wieków.

Wymagania wstępne i dodatkowe:

Warunkiem przyswojenia przez uczestników kursu omawianych zagadnień jest podstawowy zasób wiedzy o muzyce oraz ogólna znajomość historii powszechnej. Wiedza ta powinna zostać zdobyta na lekcjach przedmiotowych w szkole ogólnokształcącej (historia powszechna) oraz w szkołach muzycznych II stopnia (historia muzyki, literatura muzyczna, formy muzyczne, zasady muzyki).

Zalecane fakultatywne komponenty przedmiotu:

Samodzielna lektura książek o tematyce muzycznej, a także aktywne słuchanie muzyki na koncertach oraz z innych dostępnych źródeł.

Bibliografia podstawowa:

1. J. M. Chomiński, K. Wilkowska-Chomińska, *Historia muzyki*, t. 1 i 2, Kraków, 1989, 1990
2. D. Gwizdalanka, *Historia muzyki*, t 1-4, Kraków 2005, 2006, 2009, 2015
3. D. Kowalska, *ABC historii muzyki*, Kraków 2001
4. J. M. Chomiński, K. Wilkowska-Chomińska, *Historia muzyki polskiej*, t.1 i 2, Kraków 1995, 1996
5. D. Szlagowska, *Kultura muzyczna antyku*, Gdańsk 1996
6. M. Wozaczyńska, *Muzyka średniowiecza*, Gdańsk
7. M. Wozaczyńska, *Muzyka renesansu*, Gdańsk 1996
8. D. Szlagowska, *Muzyka baroku*, Gdańsk 1999
9. A. Einstein, *Muzyka w epoce romantyzmu*, Kraków 1983
10. A. Jarzębska, *Spór o piękno muzyki. Wprowadzenie do kultury muzycznej XX wieku*, Wrocław 2004
11. Z. Helman, *Neoklasycyzm w muzyce polskiej XX wieku*, Kraków 1985
12. Z. Skowron, *Teoria i estetyka awangardy muzycznej drugiej połowy XX wieku*, Warszawa 1989
13. Hasła osobowe z *Encyklopedii Muzycznej PWM*, red. E. Dziębowska

Bibliografia uzupełniająca:

Literatura uzupełniająca (również obcojęzyczna) podawana jest w trakcie wykładów.

Efekty kształcenia – wiedza:

Student posiada wiedzę ogólną zakresu historii muzyki oraz szczegółową dotyczącą wybranych zagadnień, a także zna elementy dzieła muzycznego i zasady budowy formalnej gatunków muzycznych poszczególnych epok.

Potrafi opisać najważniejsze tendencje stylistyczne danej epoki.

Efekty kształcenia – umiejętności:

Student potrafi umieścić zjawiska muzyczne, nazwiska wiodących kompozytorów, najbardziej znaczące utwory muzyczne w odpowiednim miejscu na osi czasu (w konkretnej epoce).

Potrafi odnajdywać w dostępnych źródłach, gromadzić, analizować i łączyć informacje ogólne oraz szczegółowe z zakresu historii muzyki.

Student potrafi zastosować posiadaną wiedzę w innych obszarach aktywności muzycznej i twórczej m.in. podczas wykonywania utworów muzycznych.

Posiada umiejętność ustnej i pisemnej wypowiedzi na tematy związane z historią muzyki.

Potrafi poprawnie posługiwać się fachową terminologią z zakresu historii muzyki.

Efekty kształcenia - kompetencje społeczne:

Student aktywnie uczestniczy w wydarzeniach kulturalnych ze szczególnym uwzględnieniem festiwalów, koncertów i innych wydarzeń muzycznych. Poprzez zgromadzoną wiedzę rozumie przesłanie dzieła muzycznego, potrafi je umiejscowić w czasie (w danej epoce), opisać styl i wskazać najważniejsze cechy.

Semestr: 1 wymiar godzin: 30 ilość pkt. ECTS: 2

Rodzaj zajęć (właściwe podkreślić): wykład, ćwiczenia, seminarium

Sposób zaliczenia (właściwe podkreślić):

E-egzamin, ZO-zaliczenie z oceną, Z-zaliczenie bez oceny

Treści programowe wraz z opisem efektów kształcenia:

1. Wiadomości wstępne dotyczące periodyzacji dziejów historii muzyki
2. Średniowiecze
 - Tło historyczne, najważniejsze wydarzenia w dziejach średniowiecznej Europy, kontekst kulturowy, sztuka i architektura
 - Jednogłosowa muzyka wczesnego średniowiecza, chorał gregoriański, rozwój wielogłosowości, muzyka religijna
 - Świecka muzyka Wieków Średnich, trubadurzy, truverzy
3. Renesans
 - Wstęp do epoki, tło historyczno-kulturowe, najważniejsze wydarzenia w dziejach renesansowej Europy, sztuka i architektura
 - polifonia wokalna a capella, muzyka religijna, msza i motet
 - szkoły kompozytorskie epoki renesansu, muzyka świecka, madrygał jako gatunek reprezentatywny renesansu
 - muzyka instrumentalna, powstanie i rozwój
4. Barok
 - Wstęp do epoki, najważniejsze wydarzenia historyczne w XVII wieku w Europie, kultura i sztuka barokowa
 - Wielkie formy wokально-instrumentalne, oratorium, kantata
 - Powstanie i rozwój opery, szkoły operowe w baroku
 - Muzyka instrumentalna okresu baroku
 - J.S. Bach i G.F. Haendel – porównanie Mistrzów

Metody dydaktyczne:

Wykład, dyskusja, burza mózgów, mapa myśli, analizowanie przykładów muzycznych, praca z partyturą

Warunek zaliczenia kursu wraz z metodami i kryteriami oceniania:

Obecność i aktywność w czasie zajęć, zaliczenie kolokwium końcowego, według obowiązującej punktacji.

Semestr: 2 wymiar godzin: 30 ilość pkt. ECTS: 2

Rodzaj zajęć (właściwe podkreślić): wykład, ćwiczenia, seminarium

Sposób zaliczenia (właściwe podkreślić):

E-egzamin, ZO-zaliczenie z oceną, Z-zaliczenie bez oceny

Treści programowe wraz z opisem efektów kształcenia:

1. Między barokiem a klasycyzmem, szkoły przedklasyczne, wstęp do epoki klasycyzmu, tło historyczne, najważniejsze wydarzenia historyczne, kultura i sztuka w epoce klasycyzmu

Klasycyzm

2. Symfonia w okresie klasycyzmu, od symfonii wczesno-klasycznej, twórczość Haydna – do symfonii klasycznej, twórczość W.A. Mozarta
3. Symfonie L.van Beethovena, zapowiedź romantyzmu, L.van Beethoven pierwszy kompozytor nowej epoki
4. Reforma operowa Ch.W. Glucka; Opera w twórczości klasyków wiedeńskich, dramat muzyczny

Romantyzm

5. Wstęp do epoki, najważniejsze cechy epoki, romantyzm w sztukach plastycznych i literaturze, opera w romantyzmie
6. Pieśń w okresie romantyzmu
7. Romantyzm epoka kontrastów, miniatura instrumentalna
8. Symfonia i poemat symfoniczny w XIX wieku

XX wiek

9. Początek XX wieku, impresjonizm, ekspresjonizm, witalizm, neoklasycyzm
10. Lata 50 XX wieku, dodekafonia, serializm, punktualizm
11. Wybitne osobistości J. Cage, aleatoryzm, O. Messiaen
12. Muzyka polska początku XX wieku, K. Szymanowski
13. Muzyka polska po 1956 roku, W. Lutosławski, K. Penderecki, H.M. Górecki

Metody dydaktyczne:

Wykład, dyskusja, burza mózgów, mapa myśli, analiza przykładów muzycznych, praca z partyturą

Warunek zaliczenia kursu wraz z metodami i kryteriami oceniania:

Obecność i aktywność w czasie zajęć, zaliczenie kolokwium końcowego, według obowiązującej punktacji.

Semestr: 3 wymiar godzin: 30 ilość pkt. ECTS: 2

Rodzaj zajęć (właściwe podkreślić): wykład, ćwiczenia, seminarium

Sposób zaliczenia (właściwe podkreślić):

E-egzamin, ZO-zaliczenie z oceną, Z-zaliczenie bez oceny

Treści programowe wraz z opisem efektów kształcenia:

Muzyka polska na przestrzeni wieków

1. Muzyka polska w średniowieczu, w kontekście europejskiej muzyki Wieków Średnich
2. Renesans w muzyce polskiej, a odrodzenie sztuki w Europie
3. Muzyka polskiego baroku w kontekście ważnych dla Polski wydarzeń historycznych
4. Klasycyzm w muzyce polskiej, twórcy i ich dzieła
5. Romantyzm w muzyce polskiej, polska szkoła narodowa
6. F. Chopin, życie i twórczość
7. S. Moniuszko, życie i twórczość
8. Kompozytorzy młodej polski K. Szymanowski, M. Karłowicz, G. Fitelberg
9. Kompozytorzy polscy II poł. XX wieku – G. Bacewicz, K. Serocki, T. Baird
10. Kompozytorzy polscy II poł. XX wieku – W. Kotoński, B. Schaeffer
11. Muzyka polska XXI wieku, kompozytorzy współcześni
12. Polska muzyka filmowa, najwybitniejsi twórcy, W. Kilar

Metody dydaktyczne:

Wykład, dyskusja, burza mózgów, mapa myśli, analizowanie przykładów muzycznych, praca z partyturą

Warunek zaliczenia kursu wraz z metodami i kryteriami oceniania:

Obecność i aktywność w czasie zajęć, zaliczenie kolokwium końcowego, według obowiązującej punktacji.